

Sosiaalipalvelut

Vastuhenkilö sosiaalityön johtaja Virpi Kokko

Tehtävä

Sosiaalipalvelujen tulosalue vastaa lapsiperheiden, aikuisten, vammaisten ja maahanmuuttajien sosiaalipalveluista Pirkkalan yhteistoiminta-alueella. Keskeisimmät toimintaa ohjaavat lait ovat sosiaalihuoltolaki, lastensuojelulaki, toimeentulotukilaki, vammaispalvelulaki ja kehitysvamma-huoltolaki.

Toimintaympäristö ja kehittämistoimenpiteet

Sosiaalipalvelujen tarpeet ovat moninaisia, ja palveluja räätälöidään moniammatillisessa yhteistyössä muun muassa terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä työllisyys- ja vapaa-aikatoimen kanssa.

Lapsiperheiden palveluissa varaudutaan siihen, että hallitusohjelman mukainen, lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitusta koskeva lakimuutos (max. 35 asiakasta työntekijää kohden v. 2022–2023), tulee voimaan 1.1.2022. Lasten ja perheiden palveluissa painotetaan edelleen systeemistä työskentelyä sekä lastensuojelun- että sosiaalihuoltolain mukaisten asiakkaiden kanssa. Systeemistä ajattelua ja työskentelymenetelmiä käytetään laajasti asiakastyössä myös niiden asiakkaiden kohdalla, jotka eivät valikoidu varsinaiseen tiimityöskentelyyn. Systeemisiä perhekeskeisiä tiimitapaamisia pyritään lisäämään vuodelle 2022 niin, että tapaamiset toteutuisivat säännönmukaisesti kahtena aamupäivänä viikosta.

Lapsiperheiden palveluissa palvelutarpeen arvioimista kehitetään jatkossa yhteistyössä sosiaalipalveluiden nykyisen palvelutarpeen arvioimisesta vastaavan työparin ja perheneuvolan henkilöstön kanssa. Vuodelle 2022 luodaan tiimi, joka vastaa sosiaalipalveluissa palvelutarpeen arvioimisesta. Näin toimimalla asiakkaat saavat tarvittavan moniammatillisen viranomaisyhteistyön sekä tarvittavat palvelut heti asiakkuuden alkuvaiheessa.

Työikäisten palveluissa vuoden 2022 aikana kehitetään sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintaa omana toimintana. Tavoitteena on vahvistaa henkilöiden sosiaalista toimintakykyä, ehkäistä syrjäytymistä ja edistää osallisuutta. Omalla toiminnalla saadaan kustannus- ja laatuvertailua suhteessa ostopalvelutuottajiin. Palvelupolkujen sujuvoittamiseksi ja tehostamiseksi kehitetään yhteisvastaanottotoimintaa työikäisten palvelujen sosiaalityöntekijöiden, terveyskeskuslääkärien ja psykiatristen sairaanhoitajien kanssa. Systeemisen aikuissosiaalityön mallia kehitetään myös aikuisten sosiaalityössä.

Pirkanmaan omaishoidon tuen yksikkö aloittaa 1.1.2022 toimintansa osana Pirkanmaan omais- ja perhehoidon sekä henkilökohtaisen avun keskusta. Samalla yhtenäistetään seudullisesti omaishoidon tuen kriteerit ja palkkiot. Vammaispalvelun apuvälineiden ja asunnon muutostöiden käytännön toteutus siirtyy 1.1.2022 Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin apuvälinekeskukseen. Vammaisten uuden asumispalveluyksikön suunnittelu jatkuu osana hyvinvointikorttelin ja perhekeskuksen suunnittelua. Vammaispalveluihin esitetty kokoaikainen sosiaalityöntekijä mahdollistaa Vesilahden palvelujen tasavertaisen ja pitkäjänteisen asiakaspalvelun sekä lyhentää palvelujen odotusaikojä Pirkkalassa.

Sosiaalipalvelut osallistuvat tulevan hyvinvointialueen toiminnan valmisteluun sitä tukevien PirSote – hankkeiden kautta. Keskeisiä teemoja hanketyössä ovat monialaisen yhteistyön lisääminen ja perhekeskustoimintamallin kehittäminen osaksi sote-keskuspalveluja.

Informatiiviset tunnusluvut, Vesilahti	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Taloudellisuus			
Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien menot, €/asukas	64	85	78
Lastensuojelun sijaishuollon ja avohuollon sijoitusten menot, €/alle 18 vuotiaat	984	986	1 112
Toiminnalliset tunnusluvut			
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelua saavat 31.12.	38	42	54
Lapsia lastensuojelun sosiaalityön asiakkaina 31.12.	44	55	55
Lapsia sosiaalihuollon asiakkaina 31.12.	55	50	45
Pisin jonotusaika perheneuvolaan, kk (ei kiireelliset asiat)		3	3
Perhetyötä ja kotipalvelua saaneiden perheiden lukumäärä		20	20

Ikääntyneiden palvelut

Vastuhenkilö vanhustyön johtaja Tuula Jutila

Tehtävä

Ikääntyneiden palvelujen tulosalue vastaa ikääntyneille tarkoitetuista varhaisista palveluista, kotihoidosta, sen tukipalveluista sekä asumis- ja hoivapalveluista Pirkkalan yhteistoiminta-alueella. Tavoitteena on edistää ikääntyneiden hyvinvointia, toimintakykyä, turvallisuutta sekä parantaa palvelujen laatua ja vaikuttavuutta. Keskeisimmät toimintaa ohjaavat lait ovat vanhuspalvelulaki, sosiaalihuoltolaki, omaishoitolaki ja perhehoitolaki.

Toimintaympäristö ja kehittämistoimenpiteet

75 vuotta täyttäneiden määrän kasvu lisää ikääntyneiden palvelutarpeita yhteistoiminta-alueella. Ennusteiden mukaan yli 75-vuotiaiden osuus kasvaa Vesilahdella 26 % vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni ikääntynyt voi elää itsenäisesti ja turvallisesti omassa kodissaan. Ikääntyneiden palveluiden avulla tuetaan itsenäistä selviytymistä ensisijaisesti ennakoivilla ja varhaisilla palveluilla.

Iäkkäiden henkilöiden palveluja uudistetaan hallituksen linjauksen mukaisesti kaksivaiheisesti. Ensimmäisessä vaiheessa valmisteltiin ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoitusta koskevat säädösmuutokset. Henkilöstömitoitus on 1.1.2022 alkaen 0,6 ja siirtymäajan jälkeen vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Siirtymäaika on 1.4.2023 saakka. Vanhuspalvelulakiin lisättiin myös säännös palvelutarpeen selvittämisessä ja arvioinnissa käytettävästä kansallisesti yhtenäisestä seuranta- ja arviointijärjestelmästä (RAI). Kunnan on käytettävä RAI-arviointivälineistöä iäkkään henkilön toimintakyvyn arvioinnissa, jos iäkäs henkilö tarvitsee säännöllisesti annettavia sosiaalipalveluja. Lakimuutoksilla on vaikutusta yhteistoiminta-alueelle henkilöstömitoituksen nostamisella kaikissa ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä lain mukaiselle tasolle 1.1.2022. Haasteena lain vaatimukselle mitoituksesta on alueellinen voimakkaasti heikentynyt osaavan työvoiman saatavuus. Säädösmuutokset vaikuttavat myös tehostetun palveluasumisen ostopalvelujen kustannuksiin.

Lakiuudistuksen toisessa vaiheessa hallituksen esityksessä vanhuspalvelu- ja sosiaalihuoltolakien säännösten yhteensovittamisessa ehdotetaan lisättäväksi molempiin lakeihin säännökset, joilla parannetaan kotiin annettavien palvelujen saatavuutta ja laatua sekä edistetään kotihoidon henkilöstön riittävyyttä. Lisäksi lakiluonnoksessa esitetään, että kotona asumisen ja tehostetun palveluasumisen välillä on saatavilla monimuotoisia, joustavia, yhteisöllisiä ja toimintakyvyn säilymistä tukevia asumis- ja palvelukokonaisuuksia. Ikääntyneiden palvelut tekevät tiivistä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa, jotta asumisen ja elinympäristöjen ratkaisuissa huomioidaan myös asukkaat, joilla on liikuntakyvyn tai muistin rajoituksia.

Ikääntyneiden palvelut osallistuvat tulevan hyvinvointialueen toiminnan valmisteluun sitä tukevien PirSote -hankkeiden kautta. Keskeistä toiminnan sisällön kehittämisessä ovat moniammatillisen palvelutarpeen arvioinnin prosessin vakiinnuttaminen, kotiin vietävien digitaalisten palveluiden käyttöönotto (mm. kuvapuhelinpalvelut, lääketurvallisuutta edistävä teknologia) ja valmistautuminen ympärivuorokautisten kotiin vietävien palveluiden käyttöönottoon. Lisäksi ikääntyneiden palvelut osallistuu maakunnalliseen kulttuurihyvinvoinnin palveluohjausta edistävään hankkeeseen.

Omaishoitajien jaksamista tuetaan muun muassa terveystarkastuksilla, kuntoneuvonnalla ja vertaistuellalla. Omaishoidon tuen siirtymistä perhe- ja henkilökohtaisen avun keskukseseen on valmisteltu hoitoisuusluokkien ja tuen myöntämisperusteiden yhdenmukaistamisella.

Asumis- ja hoivapalveluiden laatua valvotaan suunnitelmallisesti. Hyvinvointia tukeva neuvonta ja ohjaus 75-vuotiaille järjestetään yhteistilaisuutena tai kotikäynteinä.

Asteittain voimaan tulleet asiakasmaksulain muutokset vaikuttavat asiakasmaksutuottoa pienentävästi. Ikäntyneiden palveluiden asiakastiedot siirtyvät sosiaalihuollon kansalliseen arkistoon vuoden 2022 alusta lähtien.

Informatiiviset tunnusluvut, Vesilahti	TP 2020	TA2021	TA 2022
Taloudellisuus			
Kotihoidon nettomenot (kotihoito ja sen tukipalvelut), €/as	215	216	225
Ikäihmisten omaishoidon nettomenot €/asukas	22	27	22
Pitkäaikaisen laitoshoidon nettomenot €/asukas	152	155	146
Tehostetun palveluasumisen nettomenot €/asukas	227	220	251
Toiminnalliset tunnusluvut			
Kotihoidon käynnit (sis. kotipalvelut ja kotisairaanhoido)	21 488	23 000	23 000
välitön asiakastyöaika/h	7 289	8 000	8 100
Tukipalveluasiakkaat	139		140
Ikäihmisten omaishoidon tuen saajat	15	22	20
Pitkäaikaisen laitoshoidon hoitopäivät	5 867	5 810	5 800
Tehostetun palveluasumisen (sis.ostopalvelun) asumisvuorokaudet	7 879	8 000	9 000
joista lyhytaikaishoitopäivät	394	365	365

Terveyspalvelut

Vastuuhenkilö ylilääkäri Tuomas Jukkola

Tehtävä

Terveyspalveluiden tulosalue vastaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista Pirkkalan yhteistoiminta-alueella. Perusterveydenhuollon palvelut sisältävät avosairaanhoidon, päivystyksen, suun terveydenhuollon, terveyskeskussairaalan, kuntoutuspalvelut, terapiapalvelut, neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, mielenterveys- ja päihdetyön sekä näihin liittyvät tukipalvelut. Keskeisimmät toimintaa ohjaavat säädökset ovat terveydenhuoltolaki, neuvola-asetus ja erikoissairaanhoidolaki.

Toimintaympäristö ja kehittämistoimenpiteet

Terveyspalvelujen toiminnan lähtökohtina ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito sekä toimintakyvyn ylläpito. Kuntalaisia kannustetaan vastuunottoon omasta terveydestään.

Vuonna 2022 valmistaudutaan tulevaan hyvinvointialueeseen. PirSOTE-hankkeen myötä Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskusten toiminnan kehittämisen yhteisiä keskeisiä painopisteitä ovat terveyskeskuksen sujuvat ja oikea-aikaiset vastaanottopalvelut, lasten, nuorten ja perheiden kokonaisvaltaiset ja asiakaslähtöiset palvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen moniammatillisella elintapaohjauksella ja ehkäisevällä päihdetyöllä, sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyön vankistaminen, sekä digitaalisen palveluvalikoiman monipuolistaminen.

Avosairaanhoidossa lisätään vastaanottojen valmistelua ja terveys- ja hoitosuunnitelmien laatimista hoidon laadun ja suunnitelmallisuuden parantamiseksi. Tavoitteena on luoda hoitopolut erilaisille asiakkaille perustuen sekä hoidon tarpeen kestoan että asiakkaan voimavaroihin ja sairauksien vaikeusasteeseen.

Päihde- ja mielenterveyspalveluita vahvistetaan luomalla ehkäisevän ja matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdetyön verkosto, jonka tavoitteina on hoitopolkujen rakentaminen ja palvelutarjottimen laaja käyttöönotto ja osaamisen lisääminen.

Kouluterveydenhuollossa aloitetaan IPC-menetelmän käyttö. IPC-menetelmä on kuuden tapaamiskerran lyhytinterventio nuorten lieviin mielialaongelmiin. Lisäksi terveydenhoitajille järjestetään mielenterveyden ensiapukurssseja. Kouluterveydenhuollon, sosiaalipalveluiden ja sivistyspalveluiden kanssa tiivistetään yhteistyötä hoitopolkujen ja yhteisten käytänteiden juurruttamiseksi. Sähköisen perhekeskuksen valmistelu jatkuu yhteistyössä sivistys- ja varhaiskasvatuspalveluiden kanssa.

Suun terveydenhuollossa lisätään alueellista yhteistyötä ja luodaan hoitopolkuja erityisesti ikääntyville, esimerkiksi kotihoidon asiakkaille.

Digitaalisten palveluiden tarjontaa laajennetaan. Eri sairausryhmien OmaOlo-oirearvioita otetaan vähitellen käyttöön. Teknisten sovellusten hankkimisen myötä sähköinen ajanvaraus suoraan potilastietojärjestelmään onnistuu. Videovisitin käyttöönotto tuo etävastaanotot ja ammattilaisten väliset videokonsultaatiot mahdollisiksi. Uusi puhelinoperaattori Telia mahdollistaa terveyspalveluiden oman ja tietoturvallisen chat-palvelun. Terveyspalveluihin on hankittu HOItuki, joka on selainpohjainen ohjekirjasto, joka mahdollistaa nopean tiedonhaun terveydenhuollon ammattilaisille.

Asiakasmaksulain muutos aiheuttaa avosairaanhoidossa hoitajan käyntimaksun poistumisen myötä tuloihin vähennystä. Asiakasmaksulain muutos vaikuttaa myös suun terveydenhuollon tuloihin.

Lakimuutoksen myötä syöpäseulonnat laajenevat vuonna 2022. Suolistosyöpää aletaan seulomaan uutena syöpänä ja kohdunkaulansyövän seulonta ulotetaan myös vanhempiin ikäryhmiin.

Erikoissairaanhoidon menojen kasvu on arvioitu huomioiden Pirkanmaan sairaanhoitopiirin antamat ennakkotiedot ja vuoden 2021 toteuma.

Informatiiviset tunnusluvut, Vesilahti	TP 2020	TA2021	TA 2022
Taloudellisuus			
Perusterveydenhuollon nettomenot, €/asukas	658	673	677
Terveyskeskussairaalan nettomenot, €/asukas	81	93	101
Erikoissairaanhoidon nettomenot, €/asukas	1 100	1 201	1 204
Toiminnalliset tunnusluvut			
Vastaanottokäynnit			
Lääkärin vastaanotolla ja päivystyksessä	4 090**	4 400	4 400
Sairaanhoitajan vastaanotolla	3 144	4 600	4 200
Neuvolakäynnit (hoitajat ja lääkärit)	2 519	2 300	2 700
Kouluterveydenhuollon käynnit (hoitajat ja lääkärit)	1 215	1 800	1 400
Mielenterveyskäynnit	1 175***	1 000	1 000
Suun terveydenhuollon käynnit	3 182	5 200	5 200
Terveyskeskussairaala			
Hoitopäivät	1 436	1 825	1 750
Hoitojaksot	138	160	200

** omana palveluna 3 645, päivystyskäynnit Lempäälän tk:ssa 445

***omana palveluna 820, ostopalveluna Tampereelta 355